

Sofie Palm, förstelärare på Marbäcksskolan. Legitimerad lärare i Svenska, SO, Matematik och Musik.

För mig är det viktigt att eleverna trivs i skolan och känner sig trygga. Jag strävar alltid efter att ha goda relationer med samtliga elever. Då kan de fokusera på sin inläring och känna glädje i skolan. Jag strävar också efter att alla vågar, vill och kan göra sitt bästa i skolan, alla efter sin förmåga. Detta är också en anledning till att jag arbetar mycket med BFL, bedömning för lärande. När eleverna arbetar med EPA (enskilt, par, alla) får alla möjlighet att få stöd i en kamrat innan de ska redovisa något inför hela klassen. I kombination med namnpinnar, "no hands up", vågar oftast eleverna prata inför klassen.

För att känna sig trygg i skolan är det också viktigt med struktur. Mina lektioner följer en tydlig struktur och vi inleder med att jag går igenom konkreta mål, som finns på tavlan. Sedan modellerar jag alltid lektionen så ingen elev ska känna sig osäker på hur arbetsuppgiften ska utföras. Genom konkreta mål blir skolan meningsfull och man får en förståelse för arbetsuppgiften. Det är också lättare att reflektera över sitt eget lärande om man vet vart man är på väg.

JÄMFÖRA TEXTER FÅ ELEVERNA ATT REFLEKTERA ÖVER SITT LÄRANDE

29 MAJ 2016

Nu har vi just genomfört de nationella proven i svenska i min trea. Det som slår mig är, att även om vi har arbetat mycket med hur man skriver en text som andra förstår verkar det inte som alla elever läser sin egen text med andras ögon, och funderar på om någon annan skulle förstå denna text. Hur får man eleverna att se på sin text med andras ögon? Jag går som vanligt till Dylan Williams nyckelstrategier. Eleven måste själv vara aktiv i lärandeprocessen, för att kunna nå metakognition. (William, 2007) Ett sätt att utveckla elevernas metakognition, det vill säga att eleven är medveten om sitt eget tänkande, är att låta dem ta del av varandras arbeten och strategitänk. Då får eleverna exempel att jämföra med, vilket underlättar reflektionen kring det egna lärandet.

Jag valde ut och avidentifierade två elevtexter från årskurs 3, det var inte några av mina egna elevers. En av dem var över kunskapskravet och den andra nådde inte kunskapskravet. Dessa satte jag på en padlet. Detta är en digital anslagstavla där man kan sätta upp "lappar" med olika texter. Eleverna kan t ex sätta upp sina texter på denna under lektionen och man kan på så sätt läsa varandras texter samtidigt. Ett arbetsätt

jag nyss har börjat med som känns bra.

I mina klasser använder jag målskyltar som vi fyller i varje lektion. Dessa har rubrikerna:

Idag arbetar vi med

Så att vi kan

Vi vet att vi kan om

Vi började som vanligt lektionen med att skriva vad vi skulle arbeta med på vår första målskylt, men denna gång fyllde jag inte i vad vi ska kunna efter lektionen och hur vi ska visa vad vi lärt oss, det ska förhoppningsvis komma under lektionen.

Du kan läsa mer om våra målskyltar i ett tidigare inlägg. Tydliga och konkreta lektions-

mål Vi förberedde sedan lektionen genom att alla elever öppnade en digital whiteboard på sin chromebook. På whiteboard.fi skapar jag mycket enkelt en klass och sedan går eleverna med i klassen med hjälp av en kort kod som jag delar ut. Jag kan sedan skifta mellan att ha en egen whiteboard synlig för alla eller alla elevers whiteboard framme samtidigt. Vi kan då se många små whiteboards samtidigt och vill vi läsa vad just en elev har skrivit kan vi zooma in på denna.

Efter detta öppnade jag vår Padlet så samtliga elever kunde se texterna på Smartboarden. De fick läsa båda texterna på egen hand och under läsningen skulle de fundera på vilken text som var svårast att läsa. Sedan öppnade alla sin digitala whiteboard. Där skrev de siffran för den text de valt. Det visade sig då att alla elever tyckte att samma text var svår att läsa. Då fortsatte vi med att fundera på varför denna text var svår att läsa. Dessa tankar skrev de också på sin whiteboard. När vi sedan gemensamt tittade på varandras tavlor kom vi fram till att det berodde på att det inte fanns punkt och stor bokstav, det var mycket stavfel, ibland saknades det mellanrum mellan orden och det fanns ingen röd tråd. Nu kunde vi skriva på våra målskyltar att det vi ska kunna efter lektionen är just dessa punkter. Anledningen till att kunna detta blev

"Aldrig har jag känt att anledningen till lektionen har blivit så tydlig för eleverna!"

också mycket tydlig, för att andra ska förstå vår text. Aldrig har jag känt att anledningen till

lektionen har blivit så tydlig för eleverna!

Nu var det dags för nästa steg, att arbeta med texten så att den når kunskapskraven. Första gången vi arbetade med att jämföra texter fick de arbeta parvis med detta men vid det andra tillfället arbetade vi med EPA så att de först arbetade själva innan de hjälptes åt parvis. Nu gällde det att bilda hela meningar så att punkt och stor bokstav kom på rätt ställe. Vi

hade också diskuterat att för många stavfel faktiskt gör att man inte förstår vad författaren menar. Jakten på stavfel satte nu igång och vi fick en väldigt bra diskussion kring hur ord egentligen stavas. Detta blev en lektion när faktiskt samtliga elever ville veta hur ord stavas, de hade ju märkt hur svårt det var att läsa en text med många stavfel.

– Vad betyder "hanjikenu"?

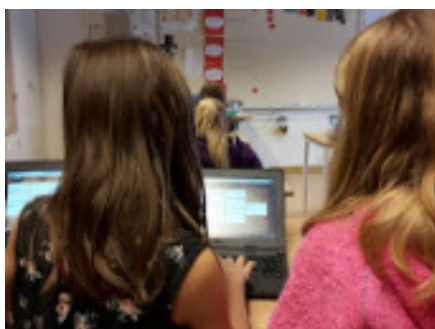
– Hen menar nog "han gick ännu".

– Oj, hen har ju inga mellanrum heller, det måste vi ändra på.

Snart gick diskussionen vidare till att gälla innehållet.

– Var utspelar den sig egentligen? Men han är nog på två ställen, detta är svårt att förstå, jag får lägga till lite.

– Vem är det som pratar i garderoben? Jag hittar på ett nytt slut.

En annan av Dylan Williams nyckelstrategier handlar om att eleverna lyfter varandras lärande då de får tillfälle att samspela. Använd eleverna som undervisningsresurser för varandra. (William, 2007) När alla har arbetat en bra stund med texten är det dags att läsa varandras texter. Diskussionerna blir verkligen aktiva. De handlar om stavning, längden på meningar och att texten har blivit roligare eller mer spännande. Jag tipsade eleverna om att använda

"Stjärnor och tips" ("Two stars and a wish") som vi brukar eftersom det då är lättare att förklara för den andre vad som är bra och vad den kan arbeta mer på. Jag hör hur de verkligen hjälper varandra och de flesta ändrar i sin text allt eftersom diskussionen fortgår.

Eleverna jämför sina texter, som ligger på Padlet.

Sista steget är nu att alla får ta del av varandras texter. Vi lägger upp en text/par på vår Padlet. Eleverna läser sin egen text högt, precis som den är skriven, och sedan har vi handuppräknings på hur många som förstår texten. Den behöver inte vara perfekt, frågan är om vi förstår den. Samtliga texter förstås av en majoritet av klassen, oftast av alla, nu kan vi åter titta på våra målskyftar.

Idag arbetar vi med texter

Så att vi kan stava vanliga ord, sätta ut punkt och stor bokstav, skriva med en röd tråd

Vi vet att vi kan om andra förstår vår text

Utifrån vad som står på dessa får vi ivriga diskussioner kring vad kompisarna har gjort för förändringar av texten. Det blir både stjärnor och

tips. Det som då slår mig är att även de svaga eleverna som första lektionen inte kom med några förslag på hur man kunde ändra texten nu hade flera förslag på var det fattades punkt, hur ord stavas och att det måste vara mellanrum mellan orden.

Sällan har väl målen med lektionen blivit så tydliga och eleverna blivit så medvetna om varför de måste fundera över sitt eget lärande och varför de måste kunna det vi arbetar med på lektionen!

Att diskutera:

- *Hur lägger du upp en lektion som får eleverna att reflektera över sitt lärande?*
- *Hur gör du målen med lektionen tydliga?*
- *Vid vilka olika arbetsområden passar det bra med EPA (Enskilt, Par, Alla)?*

FÖRSTELÄRARENS UPPDRAG I SVEDALA KOMMUN

En tjänst som förstelärare innebär ett starkt uppdrag med ökade krav på att utveckla egen undervisning, att följa med i skolforskning, att sprida kunskap och vara aktiv i det kollegiala samtalet för att utmana och stödja kollegor. I uppdraget ingår att vara en förebild för kollegor och att aktivt bidra till att synliggöra och verka för undervisning i enlighet med kommunens utvecklingsarbete.

Förstelärarens klassrum ska vara öppet för lektionsbesök av förvaltning, rektor, kollegor, föräldrar och inbjudna gäster och denne förväntas ha ett öppet och kritiskt förhållningssätt till sin praktik. Förstelärare förväntas också regelbundet blogga om sin undervis-

ning på "Förstelärare bloggar". Bloggandet är en del av kommunens kvalitetssäkring och syftar till att synliggöra förstelärarens undervisning för kollegor, rektorer men även till att synliggöra Svedalas utvecklingsarbete för utomstående.

Den som är förstelärare i Svedala:

- visar på ett medvetet förhållningssätt till undervisning
- arbetar utifrån det utvecklingsarbete som sker i kommunen
- förbättrar resultat genom ett formativt förhållningssätt
- vågar vara och agera som positiv förebild för kollegor
- kan kommunicera och beskriva sitt arbete

Försteläraren ska arbeta för att alla elever ska lyckas och utifrån en vetenskaplig grund.